848/10

Den 25. juni 2010 blev i sag nr. 77.273:

xxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx

mod

Kommunernes
Pensionsforsikring A/S
Tuborg Havnevej 14
Boks 824
2900 Hellerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der er omfattet af en livsforsikring i Kommunernes Pensionsforsikring A/S, klager over at selskabet først har tilkendt hende invalide- og børnepension fra den 1/10 2001.

Forsikringen giver ret til invalidepension, hvis forsikringstagerens generelle erhvervsevne varigt nedsættes til 2/3 i alle erhverv på grund af sygdom eller ulykke.

Det fremgår af sagen, at klageren den 14/11 2008 indgav ansøgning ved erhvervsevnetab. Klageren er født i 1956.

Selskabet indhentede til brug for sagens behandling diverse lægelige og kommunale akter. Klageren har beskrevet sine arbejdsmarkedserfaringer til kommunens ressourceprofil den 21/2 2008 således:

> "Jeg har arbejdet på …avis som annoncesælger i 13 år fra 1976 og frem til ca. 1987.
>
> I 1987 og frem til 1989 var jeg ansat på arbejdsmarkedskontor, hvor jeg bl.a. anviste folk arbejde …
>
> I 1990 startede jeg uddannelse og arbejdede som social- og sundhedshjælper, efterfulgt af uddannelse til social- og sundhedsassistent. Mens jeg er under uddannelse, er jeg udsat for en arbejdsskade, hvor jeg kommer til skade med min ryg.

Efter endt uddannelse havde jeg et vikariat i et dagcenter …. Jeg kunne dog ikke tåle arbejdet pga. tunge løft.

Jeg søgte efterfølgende ind på et psykiatrisk plejehjem …. Jeg startede i et vikariat på 4 måneder på den lukkede afdeling, …

Jeg blev tilbudt fast arbejde da vikariatet udløb, men havde konstateret at min ryg heller ikke kunne holde til den type af arbejde.

Jeg bliver sygemeldt og efterfølgende godkendt revalidering til lærer.

Efter endt revalidering måtte jeg sygemelde mig igen, fordi jeg under min uddannelse til lærer får afklaret at jeg ikke kan varetage arbejdet som lærer på almindelige vilkår.

I arbejdet som lærer skulle jeg sidde for meget ned, til at jeg kunne magte jobbet.

Jeg blev arbejdsprøvet på en heldagsskole for utilpassede børn. Jeg klarede 10 lektioner (6 timer) effektivt på arbejdspladsen og ca. 2 timers forberedelse og administration om ugen, således at jeg havde en effektiv arbejdstid på 8 timer om ugen.

Arbejdstiden startede med at være tilrettelagt til 4 gange ugentligt med en dags pause. Det blev dog ændret til 3 dage om ugen, for at give mig plads til at passe behandling og træning.

I 2002 bliver jeg godkendt til fleksjob og jeg fortsatte på heldagsskolen i de kommende 4 år. Det sidste 1½ år fik jeg ændret mine arbejdsfunktioner til at være specialunderviser. Det var ikke så godt for min ryg, da det medførte at jeg skulle bruge mere tid på at sidde ned og undervise. Jeg kunne magte 6 lektioner i denne arbejdsfunktion.

Jeg havde fået en ny skoleleder, som ønskede at jeg skulle øge min arbejdstid. Det magtede jeg ikke og forløbet endte med at jeg blev fyret.

Jeg fik et nyt fleksjob på en friskole, hvor jeg skulle specialundervise i dansk. Ansættelsen var tidsbegrænset og det var aftalt på forhånd. Jeg fik igen problemer med at magte arbejdet, fordi det ofte var siddende undervisning. Jeg havde igen 8 lektioner, men fik det tiltagende værre i min ryg og jeg endte med at blive sygemeldt efter at have gennemført min ansættelse.

Siden juni 2007 har jeg således været sygemeldt."

I kommunens anmodning om Statusattest af 11/9 2001 er noteret:

"**Kort redegørelse …**
Pågældende har modtaget revalideringsydelse til læreruddannelsen og er blevet færdig på seminariet i juni måned 2001. Imidlertid henvender pågældende sig pány og oplyser, at hun forventer at være nødsaget til at sygemelde sig inden for kortere tid, da hun dels har mange rygsmerter, men først og fremmest på grund af at hun igennem det sidste 1 1/2 år har haft kronisk diarre, hvilket begrænser hende meget, og hun ser sig derfor ikke i stand til at påtage sig et arbejde son lærer.

Pågældende oplyser videre, at hun p.t. er under udredning på OUH.

Det ønskes oplyst, hvad pågældende fejler. Er der tale om en kronisk lidelse, eller er der behandlingsmuligheder, samt i hvor høj grad skønnes lidelsen at begrænse pågældende arbejdsmæssigt?

Er der indikation for at sygemelde pågældende, og i givet fald i hvor lang tid?"

Videre er der i Statusbedømmelse på grundlag af patientjournal af 30/1 2002 m.v. anført:

"**1. Statusbedømmelse på grundlag af patientjournal m.v.**
[Klageren] har gennemført sin læreruddannelse i sommeren 2001.
Uddannelsen er støttet via revalidering pga. ryglidelse.
Igennem de sidste 3 år har patienten haft vandtynde diarreer fra 5 - 10 gange dagligt, som i løbet af 2001 tog til i hyppighed og voldsomhed.
Patienten blev henvist til afdeling S, OUH, og har her gennemgået en række undersøgelser. Der er fundet let forhøjet fæcesvolumen uden steatore, der er ingen gastroenterit, der er normal koloskopi incl. histologi, der er normal tyndtarmspassage og tyndtarmsbiopsier. Der er ved gastroskopi let irritation neders i spiserøret, og den endelige diagnose er fra afd.S'side : Colon irritabile med diarreer.
Denne lidelse må betragtes som værende af kronisk karakter, og der er ikke behandlingsmuligheder at tilbyde, som ikke har været forsøgt. Diarreerne er dog for øjeblikket begrænset i tal fra 3- 4 gange om morgenen og aften.
Vedrørende ryglidelsen har patienten siden 1993 haft rygsmerter. Ryglidelsen var en arbejdsskade, der opstod under løft af tung klient. Udredning er fulgt og behandling, og også hendes ryglidelse må betragtes som værende af kronisk karakter uden behandlingsmuligheder.

Som følge af disse 2 lidelser er patientens reelle arbejdsevne nedsat i betydelig grad, jeg vil skønne fra 50% til 2/3.
[Klageren] er interesseret i at forsøge at komme i gang med undervisning, og jeg ville mene det er korrekt. at forsøge en arbejdsprøvning indenfor folkeskolen, og såfremt denne er vellykket, et flexjob.
Jeg vil skønne, at [hun] ikke kan klare en fuldtidsarbejdsprøvning, formentlig kan timeantallet pr. uge ikke nå meget op over 20 timer."

Af Specifik helbredsattest fra kommunen dateret den 6/4 2008 fremgår bl.a.:

"Tidl.:
Pt. har igennem mange år haft kolikagtige abdominalsmerter, mest i øvre abdomen - helt tilbage fra 1985, hvor hun var indlagt på … Sygehus. Har siden været undersøgt flere gange på Organkirurgisk Afdeling med gastroskopier, der var normale.
Da der i 1989 var mistanke om sten i galdeblæren, blev der på … Sygehus foretaget cholecystektomi, dog blev der ikke påvist galdesten ved operationen, og der var upåfaldende fund sv.t. galdeveje i 1990.
I 1997 er der foretaget gastroskopi, senest med CLO-test, der har været negativ. Der har ikke været påvist endoskopiske tegn på eosophagusreflux. Hiatushernie eller gastrit endsige ulcus. Behandling med Acinil og Prepulsid har været forsøgt med nogen effekt.
I 1999 juni/juli måned indlagt på dels Gynækologik, dels … Sygehus med parametrit, obs. sepsis udgående fra genitalia interna, formentlig grundet IUD. Blev behandlet med intravenøs antibiotika og bedredes.

I 2000-2001 afd. S OUH grundet diarrhoer - meget grundig gennemgang kunne ikke afsløre patologi - diagnosen var Colon irritabile med diarrhoer.
Mangeårig migræneproblematik
Rygproblematikken :
Siden 1992 har pt. lidt af meget svære rygsmerter. De opstod i forbindelse med en skade, hvor hun under sin uddannelse som social- og sundhedsmedhjælper, løftede på en tung hemiparetisk patient, hvorved det gav et knæk i ryggen med udstråling til venstre sæderegion. Siden har hun været vurderet af speciallæge …, af neurokirurg …, har gået til talrige kiropraktorbehandlinger og fysioterapeuter samt til behandling hos ryglæge …. Hun har dagligt lavet et øvelsesprogram hjemme. Hun har siden gennemført en læreruddannelse på … seminarium - og har arbejdet i flexjob som lærer. Hun er sygemeldt siden 30.6.07 og har søgt om pension den 1.7.07."

Selskabet vurderede i skrivelse af 5/10 2009, at klagerens erhvervsevne var nedsat i dækningsberettigende grad fra den 1/10 2001, hvor klageren blev sygemeldt.

Klageren er utilfreds med, at selskabet først har vurderet, at hendes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad fra den 1/10 2001.

Selskabet har i skrivelse af 11/12 2009 over for nævnet redegjort for sagen og selskabets stillingtagen hertil:

"SAMPENSIN gør gældende, at forsikrede har været tilknyttet det ordinære arbejdsmarked frem til den 17. september 2001, hvor hun blev sygemeldt fra sin a-kasse. Allerede derfor kan hun tidligst opnå dækning fra den 1. oktober 2001.

Relevante og generelle forsikringsbetingelser
Vi vedlægger pensionsregulativet, der gælder for forsikredes pensionsordning. Reglerne for at opnå dækning ved erhvervsevnetab fremgår af § 4.

Erhvervsevnen skal være varigt nedsat med mindst 2/3 i alle erhverv på grund af sygdom eller ulykke.

Kort sagsfremstilling
[Klagerens] pensionsordning blev oprettet den 1. september 1987.

Den 18. november 2008 modtog SAMPENSION forsikredes ansøgning om dækning for erhvervsevnetab. Til brug for vores vurdering indhentede vi herefter oplysninger fra forsikredes arbejdsgiver, Arbejdsskadestyrelsen, … Kommune samt den praktiserende læge, …

Det fremgår af sagen, at forsikrede af sociale årsager fik bevilget revalideringsydelse til en uddannelse som social- og sundhedhjælper tilbage i 1992. I løbet af uddannelsen var hun den 8. december 1992 udsat for en arbejdsskade, der medførte en lænderyglidelse. Trods skaden gennemførte forsikrede uddannelsen i oktober 1993. Efterfølgende var hun beskæftiget i nogle vikariater, men på grund af ryglidelsen kunne hun ikke arbejde fuld tid som social- og sundhedshjælper, og hun blev sygemeldt i juli 1994.

Speciallæge, neurokirurg … vurderede herefter i sin erklæring af den 15. december 1994, at forsikrede ville kunne blive erhvervsaktiv igen, hvis hun blev revalideret til et ikke-rygbelastende arbejde. Dette var forsikrede også selv meget indstillet på. I februar 1995 blev der bevilget en ny revalidering i form af en HF uddannelse med henblik på senere optagelse på lærerseminariet.

I juni 2001 gennemførte forsikrede læreruddannelsen. Herefter var hun tilknyttet det ordinære arbejdsmarked via a-kassen, idet hun stod fuldt til rådighed og modtog arbejdsløshedsunderstøttelse med dimittendsats, altså satsen for nyuddannede.

I september 2001 måtte forsikrede sygemelde sig fra a-kassen. Årsagen var dels hendes rygsmerter, men først og fremmest var hun nu generet af kroniske tarmproblemer, hvilket begrænsede hende meget, og hun så sig derfor ikke i stand til at påtage sig et arbejde som lærer.

Forsikrede blev derfor arbejdsprøvet og godkendt til fleksjob, og i perioden 1. august 2002 til 1. august 2007 havde hun to forskellige fleksjobansættelser. Den seneste ansættelse ophørte på grund af besparelser på skolen, hvor hun var ansat.
Senere tiltog forsikredes rygsmerter, og hun kom ikke tilbage på arbejdsmarkedet. Der er tilkendt offentlig førtidspension med virkning fra den 1. juli 2008.

Forsikrede har stået fuldt til rådighed for det ordinære arbejdsmarked i en periode efter, at hun gennemførte sin læreruddannelse, idet hun frem til sygemeldingen den 17. september 2001 har modtaget arbejdsløshedsunderstøttelse fra sin a-kasse.

I brev af 5. oktober 2009 har SAMPENSION derfor meddelt forsikrede, at hun er tilkendt dækning fra den første i måneden efter sygemeldingen, det vil sige den 1. oktober 2001.

Siden har forsikrede gjort indsigelse mod tilkendelsestidspunktet, og SAMPENSION har ved brev af den 10. november 2009 fastholdt afgørelsen.

Efterfølgende har vi den 23. november 2009 modtaget en e-mail fra forsikrede, hvor hun skriver, at hun har været syg i hele forløbet, og at hun derfor ikke har kunnet opnå et invaliditetsbeløb et andet sted fra. Forsikrede skriver også, at hun ikke kunne optages i a-kassen på normale vilkår. Efter forsikredes ønske vedlægger vi disse oplysninger i form af en kopi af forsikredes e-mail. Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke er relevant for SAMPENSIONS afgørelse, hvilke ydelser forsikrede kan opnå andre steder fra, og at forsikredes oplysning om, at hun ikke var optaget i a-kassen på normale vilkår ikke kan genfindes i sagsakterne. Det afgørende for tilkendelsestidspunktet er således, at hun har stået fuldt til rådighed for det ordinære arbejdsmarked så sent som september 2001.

Selskabets stillingtagen til klage, jf. vedtægter for Forsikringsankenævnet § 5, stk. 1
Betingelsen for at opnå dækning fra SAMPENSION er et varigt erhvervsevnetab på mindst 2/3 i alle erhverv.

For at modtage arbejdsløshedsunderstøttelse fra a-kassen er det derimod en betingelse, at man står til rådighed for det ordinære arbejdsmarked. Allerede derfor er det ikke muligt at opfylde SAMPENSIONS betingelser for udbetaling, så længe man modtager arbejdsløshedsunderstøttelse.

Det afgørende for den konkrete sag er således, at forsikrede ifølge sagsakterne har haft en faktisk tilknytning til a-kassen, at hun har modtaget arbejdsløshedsunderstøttelse og været fuldt til rådighed for det ordinære arbejdsmarked frem til sygemeldingen den 17. september 2001. Derfor kan hun tidligst opnå dækning fra SAMPENSION fra dette tidspunkt.

- For at opnå dækning fra SAMPENSION skal erhvervsevnen være varigt nedsat med mindst 2/3 i alle erhverv, jf. § 4 i pensionsregulativet.

- Efter at forsikrede havde gennemført sin revalidering til lærer i juni 2001, stod hun fuldt til rådighed for det ordinære arbejdsmarked, idet hun var tilknyttet a-kassen og modtog arbejdsløshedsunderstøttelse på dimittendsats (satsen for nyuddannede).

- Allerede derfor opfylder forsikrede ikke betingelserne for dækning ved erhvervsevnetab, så længe hun modtog understøttelse fra a-kassen.

- SAMPENSION har tilkendt dækning for erhvervsevnetab den 1. oktober 2001, hvilket er den første i måneden efter forsikredes sygemelding fra a-kassen.

Klagen bør ikke tages til følge.

Vi henviser til tidligere kendelser i sagerne. 60.875, 68.691 og 74.130. Disse sager er sammenlignelige, hvad angår tidspunktet for forsikredes ret til dækning, når der har været udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse fra a-kassen.

Selskabets skrivelse har givet klageren anledning til i skrivelse af 19/12 2009 til nævnet at fremkomme med følgende kommentarer:

"Undertegnede har i går modtaget Deres brev med Kommunernes Pensionsforsikrings svar til Dem. Der er en del oplysninger, som ikke er korrekte, hvorfor De her har mine kommentarer:

I selskabets korte sagsfremstilling i sjette afsnit står: 'men først og fremmest var hun nu generet af kroniske tarmproblemer, hvilket begrænsede hende meget, og hun så sig derfor ikke i stand til at påtage sig et arbejde som lærer' - Dette er direkte usandt. Jeg vil derfor bede selskabet dokumenterer denne påstand.

I næste afsnit skriver KP: 'Forsikrede blev **derfor** arbejdsprøvet og godkendt til fleksjob'. Min arbejdsprøvning blev foretaget pga. mine stærke rygsmerter, og for at se hvilke hensyn der evt. skulle tages. Det er korrekt at jeg har fået konstateret irritabel tyktarm, men ikke invaliderende, hvilket også Arbejdsskadestyrelsens afgørelse bærer præg af. Her figurerer lidelsen ikke, som en del af mit erhvervsevnetab på 65 %. Jeg lider for øvrigt ikke af denne lidelse længere, og har ikke gjort det i årevis.

I afsnittet Efterfølgende: 'at hun ikke var optaget i a-kassen på normale vilkår ikke kan genfindes i sagsakterne' Jeg vedlægger her kopi af et brev jeg skrev til Lærernes Pension d. 13. januar 2003, som viser at jeg ikke kunne få samme betingelser som andre lærere pga. min rygskade (fleksjob). Min klage blev aldrig anerkendt.

Under 'Selskabets stillingtagen til klage, jf. vedtægter for Forsikringsankenævnet § 5 stk. 1' står således: 'Betingelserne for at opnå dækning fra SAMPENSION er et varigt erhvervsevnetab på mindst 2/3 i alle erhverv.' Denne betingelse opfylder jeg.

> Jeg vil endnu en gang understrege, at jeg ikke på noget tidspunkt har stået til fuld rådighed for arbejdsmarkedet, på trods af mit påtvungne medlemskab af et fagforbund. Jeg havde ikke noget valg, dette var et krav fra … Kommune!"

På baggrund af klagerens skrivelse har selskabet i skrivelse af 15/1 2010 til nævnet anført:

> "Forsikrede oplyser igen, at hun aldrig har stået til fuld rådighed for arbejdsmarkedet, men at hendes medlemskab af fagforbundet var hende påtvunget af kommunen.
>
> De faktiske forhold er dokumenteret således, at forsikrede modtog arbejdsløshedsunderstøttelse fra sin a-kasse i en periode, efter at hun var færdiguddannet. At hun ikke kunne opnå normale vilkår i pensionsselskabet Lærernes Pension, ændrer ikke på de faktiske forhold omkring hendes medlemskab af a-kassen.
>
> A-kassen yder arbejdsløshedsunderstøttelse for at medlemmet står til rådighed for det ordinære arbejdsmarked. Vi fastholder derfor, at forsikrede ikke samtidig opfylder SAMPENSIONS betingelser for at modtage dækning som følge af et varigt erhvervsevnetab på 2/3 i alle erhverv. På den baggrund har vi tilkendt invalidepension fra det tidspunkt, hvor forsikrede blev sygemeldt fra a-kassen (17. september 2001).
>
> Dermed er det ikke afgørende for sagen, hvorvidt sygemeldingen fra a-kassen skyldtes forsikredes ryglidelse eller en kombination af ryglidelse og tarmproblemer, men i henhold til forsikredes ønske om dokumentation vedlægger vi et uddrag af de sagsakter, som allerede er fremsendt til ankenævnet."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> "**§ 4. Alders- og invalidepension**
> Alders- og invalidepension tilkommer efter nedennævnte regler pensionsberettigede funktionærer, når de fratræder på grund af alder eller invaliditet.
> …
> Invalidepensionen er af samme størrelse som alderspensionen.
> Ved pensionsberettigende invaliditet forstås en invaliditet, hvad enten denne skyldes sygdom eller ulykkestilfælde, der varigt nedsætter funktionærens erhvervsevne med 2/3 eller derover.
> Pensionsudbetalingen bortfalder, når det godtgøres, at den ved sygdom eller tilskadekomst forvoldte tjenstudygtighed atter er hævet, eller der, efter at det er godtgjort, at helbredstilstanden tillader det, tilbydes funktionæren genansættelse i kommunens tjeneste.
> Pensionerne udbetales månedsvis forud."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet ikke grundlag for at kritisere, at selskabet har tilkendt klageren invalide- og børnepension fra 1/10 2001.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen
formand

udskriften bekræftes

Henning Jønsson